

سازمان های مردم نهاد (NGOs) ، همکاران یا رقبای آینده ی شرکتهای مهندسی مشاور؟

سومین کنفرانس حکمرانی
و سیاست گذاری عمومی

گذار به نسل جدید حکمرانی

سید ابوالفضل میرقاسمی

کارشناس ارشد مهندسی منابع آب (با گرایش حفاظت)
کانون توسعه کارآفرینی روستایی اندیشه پویا (NGO)
abolfazl.mirghasemi@gmail.com

انديشكده حكمراني شريف

پژوهشكده سياست گذاري

Governance

حکمرانی
حکمر وایی
زمانداری
یاوری
نظام تدبیر
...

سه رکن اصلی در حکمر وایی:

۱- حاکمیت (هر سه قوه)

۲- بخش خصوصی

۳- جوامع و نهادهای مدنی

دولت ۴ شان دارد:

➤ شان سیاست‌گذاری

➤ **شان تنظیم‌گری**

➤ شان تسهیل‌گری

➤ شان ارائه خدمات.

از میان این چهار شان خیلی زود پذیرفته شد که ارائه خدمات و تسهیل‌گری به بخش خصوصی واگذار بشود. در حال حاضر بحث بر سر این است که تنظیم‌گری می‌تواند از حاکمیت فاصله بگیرد یا نه. تأکید بر کلمه "می‌تواند" است. یعنی اینکه لزوماً نه. ولی به هر حال می‌تواند در یک فاصله از حاکمیت بسته به نوع طراحی‌اش کار کند. اما می‌توان میان نگاه سنتی و نگاه مدرن به تنظیم‌گری تمکیک کرد. نگاه سنتی این است که تنظیم‌گری صج‌گیر است و کلاً سلبی عمل می‌کند. در حالیکه در نگاه مدرن تنظیم‌گری هم صج‌خلافکارها را می‌گیرد و هم حرف دولت را به قواعد قابل اجرا تبدیل می‌کند و تنظیم منفعت عمومی را که اصل‌ترین فلسفه وجودی دولت‌ها است محقق می‌کند.

دکتر سید محمد صادق امامیان، نشست تنظیم‌گری و بازطراحی دولت (بهمن ماه ۹۵).

تجربیات جهانی در زمینه بهره‌برداری از منابع

- توجه به اهداف توسعه پایدار
- ضرورت ارزیابی زیست محیطی پروژه‌های عمرانی
- لزوم مشارکت فعال مردم و بهره‌برداران محلی
- تاکید بر پایش و ارزشیابی پروژه‌ها
- ضرورت جامع‌نگری، هماهنگی، نگرش سیستمی، کل‌نگری و ...
- برنامه ریزی دوسویه (پایین به بالا و برعکس)
- تبعیت از نظام برنامه ریزی نتیجه محور **Result Based Management**
- و ...

محورهای اصلی کنفرانس:

انگیزه‌های حکمرانی و سیاست‌گذاری | جامعه، فرهنگ و سیاست‌گذاری اجتماعی | سیاست‌های کلان و نظام‌های پایش | نظام انتخابات و اعمال مردم، حکمت | تنظیم‌گری و دولت تنظیم‌گر | پرباشی‌های اقتصاد ایران | نظام جامع رفاهی و تامین اجتماعی | حکمرانی آب و محیط زیست | حکمرانی در عصر دیجیتال | حکمرانی نظام حقوق قضایی | حکمرانی نظام آموزش و پرورش | حکمرانی نظام آموزش عالی | حکمرانی نظام فن-سرفه‌ای و مهارت‌افزایی | حکمرانی رسانه و ارتباطات | سیاست خارجی، روابط بین‌الملل و نهادهای بین‌المللی | حکمرانی ساختارهای بخش انرژی | حکمرانی نظام اداری | سیاست صنعتی و توسعه پایدار | نوآوری و اقتصاد دانش‌بنیان | حکمرانی نظام سلامت | سیاست‌گذاری مهارت | سیاست‌گذاری ورزش همگانی و ورزش قهرمانی | سیاست‌گذاری شواهد محور و نقش دانشها و اطلاعات در سیاست‌گذاری

سومین کنفرانس حکمرانی و سیاست‌گذاری عمومی

گذار به نسل جدید حکمرانی

مهرت ارسال یک‌جدا توسعه یافته مقالات	۱۵ آذر ماه ۱۳۹۸
اطلاع نتایج دوری یک‌جدا توسعه یافته مقالات	۲۶ آذر ماه ۱۳۹۸
مهرت ارسال مقالات کامل	۱۰ دی ماه ۱۳۹۸
اطلاع نتایج دوری مقالات کامل	۲۰ دی ماه ۱۳۹۸

مهرت ارسال ویدئوهای سیاستی	۵ دی ماه ۱۳۹۸
اطلاع نتایج دوری ویدئوهای سیاستی	۱۵ دی ماه ۱۳۹۸

برگزاری

ویدئوی برگزیده اول ۱۵ میلیون تومان
ویدئوی برگزیده دوم ۱۰ میلیون تومان
ویدئوی برگزیده سوم ۵ میلیون تومان

چهارشنبه و پنج‌شنبه ۲۵ و ۲۶ دی ماه ۱۳۹۸

مجموعه همایش‌های بین‌المللی صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران

www.gppconference.ir

@gppconference

#gppconference

- **Nexus Water, Energy, Food, Environment & Climate Change**
- **Integrated Approaches (INRM, IWM, IPM, ICZM)**
- **Participatory Approaches (Participatory Technology Development)**
- **Innovation (Promoting Farmer Innovation)**

اصول حکمرانی خوب

مشارکت بعنوان یکی از اصول حکمرانی خوب

- مشارکت و همکاری هر سه قوه
- مشارکت نهادهای مدنی (انجمن ها، تشکل ها، اتحادیه ها، سمن ها و ...)
- مشارکت بخش خصوصی (مشارکت عمومی و خصوصی)
- مشارکت جوامع و بهره برداران محلی
- مشارکت صنعت و دانشگاه
- و ...

سازوکارهای مختلف مشارکت بخش خصوصی و عمومی

گذار به نسل جدید حکمرانی

گزینه های مختلفی برای مشارکت عمومی و خصوصی (Public-Private Partnerships)

یا مشارکت بخش خصوصی (Private Sector Participation) برای ارائه خدمات وجود دارد.

این مشارکت ممکن است کوتاه مدت و بلند مدت برای ارائه خدمات به صورت **قرارداد (Contract)** ، **حق امتیاز (Concession)** ، **اجاره (Lease)** ، **فرانشیز (Franchise)** ، **سرمایه گذاری مشترک توأم با ریسک (Joint Venture)** ، و **قراردادهای خرد و موقت** در بازه های زمانی مشخص باشند.

آخرین دستاوردهای جهانی در زمینه توسعه روستایی

تشخیص مشارکتی Participatory Diagnosis

تکنیکهای ارزیابی مشارکتی روستایی Participatory Rural Appraisal – PRA

توسعه مشارکتی فناوری Participatory Technology Development

پایش و ارزیابی مشارکتی Participatory Monitoring & Evaluation

به نژادی زراعی مشارکتی Participatory Plant Breeding

رویکرد تحقیقات مشارکتی Participatory Research Approach

سیستم اطلاعات جغرافیایی مشارکتی Participatory GIS

سطوح مشارکت دست اندرکاران در سیاستگذاری باز (Open Policy)

۱- **مشارکت خام:** گروه‌های مختلف می‌توانند صرفاً در مجامع سیاستگذاری حضور داشته و **شنونده باشند**.

۲- **به اشتراک‌گذاری اطلاعات:** گروه‌های مختلف به صورت فعالانه در مورد حقوق، مسوولیت‌ها و گزینه‌های پیش روی خود آگاه می‌شوند.

۳- **مشورت:** به گروه‌های ذینفع اجازه داده می‌شود که با سیاستگذاران تعامل کنند و بازخورد و یا حتی پیشنهاد و دغدغه‌های خود را نیز مطرح کنند؛ **ولی در تصمیم‌گیری نقشی ندارند**.

۴- **همکاری و اجماع‌سازی:** گروه‌های ذینفع در اولویت‌گذاری کمک می‌کنند. **اما کماکان تصمیم‌گیر نیستند**.

سطوح مشارکت دست اندرکاران در سیاستگذاری باز (Open Policy)

۵- **تصمیم‌گیری:** به گروه‌های ذینفع، **حق رای** در تصمیم‌گیری‌ها اعطا می‌شود.

۶- **شراکت:** گروه‌های ذینفع در سطحی مساوی با سیاستگذاران دیده می‌شوند و **حق رای یکسانی** خواهند داشت.

۷- **تفویض قدرت:** قدرت تصمیم‌گیری تماماً به گروه‌های ذینفع اعطا می‌شود تا **خودشان** تصمیم‌گیری کنند.

مشارکت جامعه مدنی و نهادهای مدنی (CSOs)

نهادهای مدنی از عوامل مهم در توسعه و شکل دادن رویدادها در هر کشوری هستند و می توانند حکومت و اقتصاد را تحت تاثیر قرار دهند.

نهادهای مدنی دارای قلمرو مستقلی هستند که پرکننده خلاء بین **بخش حاکمیت** (دولت) و **بخش خصوصی** (بازار) هستند. (مستقل از دولت و بازار)

سه ویژگی مهم نهادهای مدنی:

فضای نهادی داشتن + داشتن قلمرو متمایز از ارزش ها + داشتن سازوکار نهادی

داوطلبانه بودن + غیردولتی بودن + غیرانتفاعی بودن

انواع نهادهای مدنی (Civil Society Organizations-CSOs)

CSOs include:

- NGOs
- cooperatives
- associations
- networks
- women's and youth organisations
- environmental, teaching, cultural organisations
- research and scientific organisations
- Independent foundations
- Religious associations and communities
- Among other...

نهادهای مدنی
غیروابسته
به حاکمیت
و
غیرانتفاعی
هستند

نقش کلی نهادهای مدنی (CSOs)

- مطالبه برای تغییر
- بسیج جوامع محلی و گروه های آسیب پذیر
- جلب مشارکت فعال ایشان در فرآیند سیاستگذاری
- رساندن صدای جمعیت های خاص (انعکاس دغدغه ها و ملاحظات اقشار کمتر برخوردار و گروه های حاشیه نشین و طرد اجتماعی شده) به مسئولین ذیربط
- منعکس کردن نیازها و علائق ایشان در سطوح مختلف یا تسهیل درگیر نمودن مستقیم جوامع محلی
- افزایش سطح آگاهی در خصوص چالشهای محلی و جهانی توسعه
- ترویج اقدامات مناسب جهت پاسخگویی به چالشهای توسعه

نقش سازمان های مردم نهاد (NGOs)

در بهره برداری اصولی از منابع آب

گذار به نسل جدید حکمرانی

- ۱- حساس سازی، اعتماد سازی، ایجاد انگیزه، تغییر نگرش، تقویت اعتماد به نفس و روحیه تعاون و کار گروهی و مشارکتی، با استفاده از رویکردهای مشارکتی و تسهیلگری در زمینه کنترل بحران آب (تراژدی منابع مشترک)
- ۲- تشویق جامعه محلی به احیای تشکل های سنتی و قدیمی (فراموش شده) و یا ایجاد تشکل های مناسب جهت برقراری ارتباط و تعامل با دولتی ها و سایر تشکل های تولیدی و خدماتی
- ۳- ارائه خدمات آموزشی و ترویجی به منظور افزایش بهره وری و استفاده بهینه و پایدار از منابع آب و اراضی
- ۴- تقویت تشکل های محلی از طریق شبکه سازی و انجام فعالیت های گروهی و نهادی
- ۵- مذاکره و مطالبه حقوق بهره برداران از نهادهای دولتی و غیردولتی ذیربط

سازمان های مردم نهاد، همکاران یا رقبای آینده ی شرکتهای مهندسین مشاور؟

- سازمان های مردم نهاد، می توانند همکاران خوبی برای شرکتهای مهندسین مشاور در حوزه های ذیل باشند:

- همکاری در انجام بخش مطالعات اجتماعی (پیاده سازی رویکردهای مشارکتی PRA)
- همکاری در فرآیندهای تسهیلگری و ظرفیت سازی و نهادسازی
- اعتمادسازی و جلب مشارکت بهره برداران در ایجاد شکل های آب بران
- جلب مشارکت و همکاری جوامع محلی در اجرای پروژه های عمرانی

سازمان های مردم نهاد، همکاران مورد اعتماد هر سه قوه

- سازمان های مردم نهاد، می توانند در مطالعه و طراحی پروژه های کوچک که معمولا برای شرکتهای مهندسین مشاور جذابیتی ندارد ورود نموده و با دولت همکاری داشته باشند
- سازمان های مردم نهاد، می توانند در زمینه پایش و ارزیابی پروژه های عمرانی فعالیت کنند.
- سازمان های مردم نهاد، می توانند در زمینه مقابله با فساد اداری و سوء استفاده های احتمالی با قوه قضائیه همکاری کنند.
- سازمان های مردم نهاد، می توانند در زمینه نظارت بر حسن اجرای قوانین با مجلس شورای اسلامی همکاری کنند.

چالش های کلی موجود

- ۱- **بوروکراسی اداری پیچیده** و برخی قوانین و مقررات دست و پاگیر
- ۲- **بعضا فساد اداری** و برخی اعمال نفوذها و رانت خواری ها و پارتی بازی ها
- ۳- **ضعف سرمایه اجتماعی** (بی اعتمادی مردم به سیستم و به همدیگر، ضعف در مشارکت و کار گروهی و تیمی، ضعف در مسئولیت پذیری و پاسخگویی)
- ۴- **ضعف در شفافیت** و دسترسی آزاد به اطلاعات (برخوردهای رانتی با برخی اطلاعات)
- ۵- **ضعف در اخلاق حرفه ای** و برخی رقابت های ناسالم (زیاده خواهی و سودجویی صرف)
- ۶- کم توجهی به پیوست های اجتماعی، فرهنگی و محیط زیستی برای طرح های عمرانی
- ۷- **ضعف در نظام حکمروایی** و اعمال محدودیت در زمینه رشد بخش خصوصی و نهادهای مدنی

برخی نقاط ضعف نهادهای مدنی و NGOها

گذار به نسل جدید حکمرانی

- ۱- **ضعف ساختاری و نهادی** (شاید بدلیل مقررات سختگیرانه دولت و محدودیت در آزادی عمل)
- ۲- بعضا ضعف دانش، تخصص و تجربه مورد نیاز
- ۳- **مشکل تامین مالی** و حفظ استقلال مالی (بعضا وابستگی به نهادهای دولتی و یا حکومتی)
- ۴- بعضی برخوردارهای انتفاعی، رانتی و یا صنفی
- ۵- بعضا **رقابت ناسالم** در جذب پروژه های دولتی و یا بین المللی
- ۶- ضعف در اقدامات گروهی و مشارکتی (هر چند شبکه های هماهنگی در سطوح مختلف وجود دارد)
- ۷- بعضا **برخوردهای سلیقه ای**، احساسی، نمایشی و مقطعی (بجای برخوردارهای منطقی، علمی و فنی)
- ۸- ضعف در جذب و بکارگیری نیروهای داوطلب

رویکرد اکوسیستمی به رشد پایدار با مشارکت همه دست اندر کاران کلیدی

گذار به نسل جدید حکمرانی

محورهای اصلی کنفرانس:

انگهی حکمرانی و سیاست گذاری | جامعه، فرهنگ و سیاست گذاری اجتماعی | سیاست های کلان و نظام تضمین نظام انتخابات و اعمال مردم با حکمت | تنظیم کرب و دولت تنظیم گر | ارباش های اقتصاد ایران | نظام جامع رفاهی و تامین اجتماعی | حکمرانی آب و محیط زیست | حکمرانی در عصر دیجیتال | حکمرانی نظام حقوق قضایی | حکمرانی نظام آموزش و پرورش | حکمرانی نظام آموزش عالی | حکمرانی نظام فن حرفه ای و مهارت افزایی | حکمرانی رسانه و ارتباطات | سیاست خارجی، روابط بین الملل و دیپلماسی بین المللی | حکمرانی ساختارهای بخش انرژی | حکمرانی نظام اداری | سیاست صنعتی و توسعه پایدار | نوآوری و اقتصاد دانش بنیان | حکمرانی نظام سلامت | سیاست گذاری مهارت | سیاست گذاری ورزش همگانی و ورزش قهرمانی | سیاست گذاری شواهد محور و نقش دانشها و اطلاعات در سیاست گذاری

G&P
Governance
& Public Policy

سومین کنفرانس حکمرانی
و سیاست گذاری عمومی

گذار به نسل جدید حکمرانی

مهرت ارسال یکده توسعه یافته مقالات	۱۵ آذر ماه ۱۳۹۸
اعلام نتایج دوری چکیده های توسعه یافته مقالات	۲۶ آذر ماه ۱۳۹۸
مهرت ارسال مقالات کامل	۱۰ دی ماه ۱۳۹۸
اعلام نتایج دوری مقالات کامل	۲۰ دی ماه ۱۳۹۸
مهرت ارسال ویدئوهای سیاستی	۵ دی ماه ۱۳۹۸
اعلام نتایج دوری ویدئوهای سیاستی	۱۵ دی ماه ۱۳۹۸

ویدئوی برگزیده اول: ۱۵ میلیون تومان
ویدئوی برگزیده دوم: ۱۰ میلیون تومان
ویدئوی برگزیده سوم: ۵ میلیون تومان

چهارشنبه و پنجشنبه ۲۵ و ۲۶ دی ماه ۱۳۹۸

مجموعه همایش های بین المللی صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران

